

Abonamentul:
Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., 1/2 an 6 cor., 1/4 an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., 1/2 an 9 fr., 1/4 an 4 fr. 50 cm.
Foia apare în fiecare Sâmbătă

Unirea

Insertiuni:
Un șir garmoid: odată 14 fl., a doua oară 12 fl., a treia oară 10 fl.
Tot ce privește foaia să se adreseze la: Redacțiunea și administrațiunea „Unirea” în Blaj.

Foie bisericească-politică.

Anul XVIII.

Blaj, 18 Ianuarie 1908.

Numărul 2.

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuar st. n. 1908 deschidem abonament nou la „Unirea”, cu prețurile de până acum, și anume:

pe anul întreg 12 cor.
 „ o jumătate de an 6 „
 „ un pătrar de an 3 „

Rugăm pe Onor. Abonenti să binevoiască a-și renouă abonamentele de timpuriu, iar restanțierii a și-le achită pe cele vechi.

ADMINISTRAȚIUNEA.

SAȘII NOSTRI.

În timpul din urmă s'a încins o viasă discuție în presa noastră și cea oficioasă asupra politicii săsaști. Prilej la aceasta au dat deputații sași Gusztav Gratz și Eitel Victor. Acești deputați în darea de seamă, ce au făcut înaintea alegătorilor sași, au declarat că Sașii sunt amenințați de molohul romanisării; și prin urmare Sașii trebuie să adereze pe lângă ideea de stat magiar și să meargă mână în mână cu stăpânirea.

În chipul acesta au crezut să dumerească numiți deputați pe alegătorii sași, cari să întrebau pentru ce deputații sași au intrat în tabăra guvernamentală și nu merse alături cu deputații naționalităților. La declarațiile acestea s'a adaus scrisoarea deschisă a deputatului sas din Sibiu Schuller Rudolf, publicată în Nr. 9 din Budapești Hirlap sub titlu: *Szász politika.*

Scrisoarea lui Schuller e foarte instructivă. E o nouă insinuare a Sașilor circumspecți în preajma pregătirii legilor pentru votul universal. Vrea să-i convingă pe Magiari, că Sașii nu pot urmări altă politică, decât alături cu Magiarii. Singur politica aceasta îi poate mântui de

peirea, cu care îi amenința Românii. Drept consecință, după ce Sașii în Ardeal sunt un fel de mur chinez contra puterii expansive a Românilor — Magiarii trebuie să-i susțină cu tot prețul și să facă totul, ca poporul săsașc să fie neatins în drepturile sale.

Se încearcă să convingă pe Magiari în fel și formă, că susținerea elementului săsașc în Ardeal e o necesitate de stat. Nu suntem curioși de felul argumentării. Facem însă o constatare: Românii să nu se încreadă nici când în Sași. Alergerile ultime de deputați ni-au dovedit până la evidență mai ales nouă celor din cercul Vințului cine sunt Sașii, și cât numără vorba lor. Una însă ne miră, cum se amăgesc singuri. Buciuma în largul, că îi amenința Românii și nu vreau să vadă cum să stâng zilnic la orașe în apele magiarismului.

Ce ne înveselește mai mult e, că cu toate declarațiile lui Schuller, că Sașii țin cu alipire la idea de stat. Budapești Hirlap care reprezintă vederile majorității magiarilor — trage la îndoială sinceritatea acestor declarații. Numește politica lui Schuller et companie, politică pasivă. Spune, că numai atunci vor fi adevărate declarațiile lui Schuller, când Sașii ș'or trimit tinerimea la Universitățile ungurești și vor rupe orice legături cu Germania. Drept pildă vie le prezintă pe Țipțerii din Ungaria nordică și pe Șvabii din Bănat.

Adecă mai pe românește, Dlor dela Sibiu! Atunci vă vor crede Magiarii, când vă veți renege ca Țipțerii din Scepusia ori ca cei mai mulți dintre Șvabii din Bănat. Ei bine declarațiile corifeilor Sași alarmă războiul contra Românilor. Nu voesc să se alieze cu noi în lupta constituțională pentru câștigarea drepturilor ce ni compet.

Ori ce ar crede conducătorii Sașilor, dar alipirea lor la politica

magiară e nefirească; iar frica de români e neîntemeiată. Privească la orașele de azi din Ardeal: Clujul, Dejul și Aiudul. Sunt cele mai șoviniste și mai ungurești, deși în vechime au fost curat săsaști. Aceeași soarte le va ajunge și pe celelalte. Iată unde e primejdia. Românii își vad de năcazurile lor, nu le toacă în cap să romanizează.

Noi Românii să ne cumițim! Atitudinea Sașilor e cel mai bun avertisment pentru noi. Să nu ne încredem în nime decât singur în puterile noastre. Avem de a face tot cu vecini răi. Urmarea e să ne strângem rândurile, să ne întărim economicește și să pregătim poporul din vreme pentru campania viitoare dusă în favorul votului universal.

Numai o organizație puternică și înșiruirea tuturor Românilor sub steagul partidului național ne poate garantă șanse de reușită în viitor. Să învățăm dela Sași disciplină, și grupați în jurul reprezentanților firești ai poporului românesc cuvântul lor să fie sfânt.

Pomenile și chestia alcoolismului

— reflexii.

O datină care e și bună și rea, în general nu o putem numi bună. Cam în ăst chip stăm și cu pomenile. E adevărat, că a pune pomana pentru odihna sufletelor celor morți e lucru bun și salutar, pentru că însași sf. Scriptură ne îndeamnă la așa ceva, când zice: „drept aceea sfânt și cucernic gând a fost, că a făcut curățenie pentru cei morți, ca să se slobozească de păcat!” (II Macab, 12, 46).

Până când dar pomana este numai rugăciune și milă pentru cei morți, o putem numi cu adevărat una dintre celea mai frumoase datini creștinești. Indată ce însă această datină e împreunată cu una rea, ce îi întunecă frumuseța originală, trebuie să ne silim, ca cioplindu-o și curățându-o să o readucem la forma-i de mai înainte! Și spre aceasta, foarte bine însămnă confratele din Nr. 1 al „Unirii”, că cea mai puternică armă o avem în predică.

Aci însă fie-mi permis a spune aceea, că e lucru ușor a predică numai că să-ți implinești datorința, ei, dar Doamne greu lucru este astfel a predică, că în urmă cu bucurie să constatezi, ca munca și silița ta neobosită nu a fost iuzădar.

Dacă datina pomenilor cu un deci, două ori mai multe de vinars e în praxă în atare parohie, unde oamenii de altcum sunt evlavioși, ascultători și trăesc în bunăînțelegerere cu părintele lor sufletesc, aici e ușoară poziția preotului de a readuce pomenile la forma lor curată de mai înainte. Dar sunt cazuri, când în urma neînțelegerilor, poporul e învrăjbit și din una, ori alta pricină neprevăzută, relațiunile dintre preot și popor sunt înăsprite, cât feri Doamne, aici predică preotului nu multă ispravă face, ba de multe ori dacă cumva prin o predică mai aspră atinge neplăcut poporul, acesta să supără foc și pară și cu nespună îndârjire se opune ori cărei dispozițiuni preotești. La aceasta ne îndreptățește a ne cugeta și cazul referitor la chestiunea pomenilor din Nr. 50 anul trecut al „Unirii.“ Aici să zice, că un preot s'a încercat scurt și energic a pune capăt dintr'odată acestei datini de a mai aduce vinars la Biserică cu ocaziunea punerii pomenilor, spunând poporului, că măriasa vlădica a poruncit să nu se mai permită astfel de lucruri.

Mai la vale apoi să zice, că „aceasta ținută a preotului a stârnit toată ura poporului în potriua sa. Numai decât s'a adunat întreg satul și-au ținut sfat, ca să părăscă pe acest popă, că le strică obiceiurile, și să ceară alt popă... și-au hotărât, că în butul preotului să beie și de aici încolo la biserică, atât cu prilejul punerii de pomeni, cât și cu prilejul cununilor.“ (Unirea Nr. 50 pag. 427). În astfel de caz apoi om să fi pentru a află un „modus vivendi“ cu

poporul! Ceea ce ani de-a rândul s'a format și încheat cu anevoie o poți dintr'una și în pripă a o desfăce!

Dacă aieva, îl ai pe cineva la inimă și îi dorești din tot sufletul binele și bunăstarea, te ocupi într'una de persoana lui. Iar el văzându-ți intențiunea bună își formează o convingere, că tu într'adevăr îi ești binevoitorul și povățuitorul adevărat a lui și atunci cu drag îți ascultă sfaturile. În acest chip stăm și cu poporul. Dacă el s'a îndatinat a te privi ca pe binevoitorul și adevăratul părinte sufletesc, a lui, atunci în scurtă vreme și cu puțină lăscușină îl poți desvătă dela una și alta greșală, cu care ani de-a rândul să îndatinase.

Și iar poți fi cât de învățat, și poți predică cu un avânt oratoric neîntrecut, dacă nu ști află un „modus vivendi“ cu poporul și dacă el nu își poate forma o convingere firmă despre bunăvoința și dragostea adevărată, ce trebuie să isvorească din toți pașii păstoririi tale, atunci el nu să îndeamnă a se apropia de tine și astfel departe fiind unul de altul nu îți ascultă glasul!

Iată dar pentru ce datorința noastră mai întâiu ar fi să ne dăm silița a ne apropia de inima poporului, a-i împărtăși sfaturi și povețe bune când și unde ne întâlnim cu el fie în Biserică, fie acasă, fie în câmp și astfel apropiindu-ne din ce în ce mai tare de inima lui, el încă se îndeamnă a se apropia cu încredere de noi. Iar dacă am câștigat încrederea poporului el însuși își depune toate destinele sale în mâinile noastre și noi cu ușurință îi înșămnam calea pe unde are să meargă. Un atare preot, care în acest chip al dragostei să apropie de inima poporului poate face chiar minuni. Cuvântul lui în totdeauna e sfânt și adevărat!

Deci mai înainte de toate să ne câștigăm încrederea și dragostea poporului și atunci predică noastră nu va fi niciodată zădarnică, atunci cuvântul nostru va avea puterea minunată de a străformă inimile și îndreptă voințele! În acest chip pornind noi, așa cred, că lupta împotriva alcoolului va avea rezultatul dorit.

În urmă apoi să nu uităm nici aceea, că numai conduși de iubire adevărată în toate afacerile noastre vom putea ajunge la rezultatul așteptat, căci bine să ne înșămnam, că „cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu intrănsul“ și apoi cu ajutorul lui Dumnezeu toate ne sunt cu puțință!

Buteni, în 11 Ianuar 1908.

Ioan Turdean,
preot gr. cat.

Un răsunset*).

Chestia congruei, care atâta timp au preocupat preoțimea, este acum mai actuală ca ori și când. E de provăzut, că cauza aceasta trimbițată de atâteaori în vileag în curând va fi trup și o vom putea pipăi, ca să nu mai fim necredincioși. Se va revărsa asupra noastră binele acelor, care de mult l-am dorit. Dar cine crede, că va aduce o îndestulare, o mulțumire vie și generală modul cum se sistemează și aplanează chestia salarelor preotești? Doar nime. Și ore e cu puțință se causeze bucurie binele acela după care au oțtat atâta preoțimea, în felul cum e gata de a să intrupa? E cu

*) Deși nu împărtășim întru toate ideile autorului acestui apel, dăm și acum, ca și altă dată, toată libertatea, ca fiecare să-și desvălească părerile sale.
Red. „Unirea“.

FOIȚĂ.

IUBIRE.

— *Novelă originală a „Unirii“.* —
(Continuare).

Când a murit Barbul i-a zis ficiorului.

— Măi Tomo, pământul din Zăvoiu, să nu-l vinzi niciodată, a fost din moși și strămoși al nostru, și fete dintre ale lui Bălan să nu-ți iei, că te bate Dumnezeu.

Toma a rămas singur singurel pe lume. Mamă-sa a murit și ea. A început să lucre pe amândouă mâinile, a mai vândut din cele locuri, ca să mai plătească din multele datorii, ce rămaseră după tatăl-său și de multe ori să gândească să deie pe cel din Zăvoiu lui Bălan, care îi îmbia bani mulți pentru el, dar par'că vede pe tatăl-său, ce-i zicea: Să nu vinzi locul.

— Oare de ce a zis tata să nu vând locul din Zăvoiu? întrebă într'o zi pe mătușa-sa, ce ședea pe vatră și țorcea dintr'un fuior.

— Acela a fost locul vostru din moși-strămoși și vei pricepe și tu când vei avea copiii tăi, că ce e aceea să zică după moartea ta: „Săracul tata, Dumnezeu să-l ierte, că pământul ăsta e dela el.“

— Ce are omul mai scump pe lume sunt copiii. Omul mai greu să desparte de ei. Ce bine îi cade unui tată să poată zice

în clipele din urmă: Dumnezeu e de-asupra, am lucrat cât am putut pentru dânșii. Mor odihnit, că din vară în vară, când vor lucra în pământul rămas dela mine, de vor fi cu frica lui Dumnezeu, își vor aduce aminte de mine și vor zice un Dumnezeu să-l ierte.“ Nu uită, că plugariul tot ce are mai scump și ce nu e trecător pe lumea asta e pământul moștenit dela părinți. Lucra numai cu inimă și vei spori și nu vînde pământul Doamne păzește.

— De lucrat vezi, că lucru. dar n-am sporiu.

— Insoară-te dragul meu, tu singur nu poți răzbi și la câmp și acasă și îți ia o fată cuminte și harnică, care să te omenească pe tine și să grijească de ale tale.

Toma își luă coasa pe umeri și porni către Prund, să-și cosască otava de-acolo. Soarele eră la avecernie și cum se depărta mereu către culmea de deal, după care voia să apună, arunca umbra răchitelor, și a oamenilor, ce erau la coasă și la adunat pe întinsul șes din Prund departe. Incepă și răcoarea a se mișcă, răsfățându-se cu frunzele de cucuruz și penele de păun din vrăstele flăcăilor.

Toma trecea repede înainte. Înalt ca un steag se vede de departe. Eră mândru ficior. Pentru toate fetele, ce le întâlnea avea o glumă și toate aveau pentru el alta.

Vede de departe o fată singură greblând, rămase de ceialaltă lucrători, cari a-

dunau otava înainte. Din ce se apropia mai tare de ea, din aceea cântă ea mai încet, până ce o cunoscă. Eră Sanflora. Se uită în altă parte și trecu înainte. Ea încă nu zise nimic. Ajunse la livadia lui. Acolo văzu, că își uitase ulciorul cu apa acasă, iară isvorul eră departe și seara pe el. N'avea ce face. Își luă tiocul cu el și porni la cel mai apropiat isvor.

— Dar tu ce-ai venit pe aici mă, zise unul dintre argații lui Bălan, să bați câmpii?

— N'am apă răspunse Toma, merg la isvor să-mi iau în tioc.

— Atâta îți dăm noi. Uite colu e ulciorul bagă-ți.

Toma răsese tare și zise, ca se audă Sanflora.

— Dela Bălan nici apă nu-mi trebuie. Și merse mai departe.

Sanflora se înroși toată de rușine.

Știa ea bine, că tatăl său cu a lui Toma n'au trăit bine, dar nu pricepea de ce Toma o ocolește, o rușinează tot când sunt oameni mai mulți. În șezătoare nu i-a șezut niciodată sub furcă, nici nu a așteptat, dar eră năcăjită de plânga, când el la joc strigă de o batjocoria în răsul tuturor. În sfârșit ea încă nu e fata nimănui. Că bogăție, ca bogăție, dar cine e mai frumoasă și mai harnică decât ea? Și dacă s'ar și găta, după cum știe și poate, atunci care ar fi fată ca ea în sat?

Să gânde una.

neputință. Cei nepreocupați pot vedea, că modul cum să aplanează chestia congruei și cadrele întro cari mișcă, sunt atât de neumane încât efluxul isprăvurilor de până acum și urmarea naturală nu poate fi altceva decât indignare și o strigare de protestare îndreptățită. Și cum nu? Oare este just modul cum se împarte preoția în două categorii, „în calificații pe deplin“, și în mai „puțin calificații“? Oare nu în același agru lucră ambele categorii? Oare nu aceeași muncă o săvârșește și unul și altul? Oare împrejurările între cari trăiesc „mai puțin calificații“ nu sunt mai triste, mai decompătimit, ca acelor „deplin calificații“? Nu este legat bietul de el pe întreaga-i viață de o porțiune canonică de trei jugăre și de o parohie de 30 familii de unde apoi să-și crească familia de comun numărăoasă și pe lângă toate acestea să fie și domn? Toate acestea socotindu-le va trebui să recunoască ori și ce om imparțial, că să face o mare nedreptate pe contul preoților „bienioști“. Pentru că munca săvârșită de acestia este socotită de mai puțin valoroasă cu 50%, ca acelor „deplin calificații“. Munca să plătește după valoarea ei. În cazul prezent însă vedem, că adevărul acesta este neadevăr pentru că prima categorie din preoție va avea salariul anual de 1600 cor., iar a doua categorie numai jumătate pe atâta, va să zică 800 cor. Așa dară la congruă nu se remunerază munca săvârșită în păstorierea sufletelor, ci se plătesc anii petrecuți între pereții școlii. Să fie așa! Dar acei preoți, cari au absolvat 8 clasă gimnaziale și au obținut atestat de maturitate și din niște împrejurări oare cari, de exemplu n'au încăput în seminar, ori din alte motive binecuvântate au absolvat numai teologia bienală cum vor fi salariați, ca să li-să plătească timpul petrecut în școli? Calculând după

regulele de proporție ajungem la conclusia, că acestora le compete 1400 cor. Tot asemenea și celor ce mai înainte de a se preoți au fost învățători, căci și acestia și cei din tâu au frecventat școlile numai puțin decât 14 ani. Iar cei ce au făcut 6 clase ar fi îndreptățiți la un salariu anual de 1200 cor.

Să nu creadă nime, că articolul acesta intenționează a isca o ură o invidie în contra celor deplin calificații. Ferească Dumnezeu! Intenționează a trezi numai pe păgubași, și ai provoca să se solidarizeze în mișcarea ce trebuie să o facă preoți bienalști pentru binele lor propriu. Căci dacă privim la oficialii statului, ori la a unor corporațiuni vedem, că aici nu se pune pond pe calificație când e vorba de salariul funcționarilor de aceeași categorie, însă cu diverse calificații. Servească de exemplu corporațiunea notarilor comunali, ori cercuali. Notarii cei cu câte 2—4—6 clase au salariu egal cu cei cu 8 clasă, cu toate că aceștia din urma au mai terminat și cursul administrativ. S'ar putea înșira o mulțime de exemple de aceste, este prea strimt însă spațiul unei foi de a pertracta o cauză atât de vastă per longum et latum. Și e și superflu. Nime numai poate dubita, că oare să face preoției nedreptate ori nu? Cauza e evidentă. Se știe atâta „că Escelenția Sa împreună cu episcopii sufragani au încercat se delature anomalia, dar pe cum se vede din organul nostru (Nr. 54:) fără succes.

Frați preoți! E vorbă de cauza noastră, e vorbă de o chestie, de care ne sunt legate toate interesele și condițiile noastre vitale. Se punem umăr la umăr, și se ne ridicăm și noi glasul, căci am tăcut destul. Sub stindardul, care ne ocrotește și care ne arată calea se dăm dovezi, că ne știm apără interesele. Se punem de-o parte trândăvia și nepăsarea de până acum și se facem tot

ce se poate. Să ne ridicăm cuvântul la cei competenți și să le cerem sprijinul, ca nedreptatea care e gata să ni-se facă se piară dinaintea dreptatei. Să ne solidarizăm întru toate cu dragoste și bunăînțelegere, cum se cuvine lucrătorilor Domnului și sub „firma“, care am stat până acuma vom isbuti a ne câștiga leac pe ranele cari atât de rău ne dor. A nost va fi păcatul și blăstămul copiilor nostri va fi asupra noastră de-a pururea, ca o sabie a lui Damocle, dacă vom lăsa se fim persecutați acolo unde trebuie se fie dreptul cu o măsură egală cântărit, s'au cel puțin măsura cu care ni-se, măsură să fie mai echitabilă. Am lansat ideea de a ne apăra în speranța, că întreaga preoție este de acord în chestia aceasta, și că înainte de a se ține conferința episcopescă vom avea deja gata toate pentru un memorandum motivat.

„Bienioști.“

George Popp, Consilier ministerial.

Primum știrea foarte îmbucurătoare, că domnul George Popp, director financiar în Zombor, a fost numit consilier ministerial. Este primul Român, care pe cariera financiară a înaintat la o demnitate așa de înaltă și fiind el și membru al bisericii noastre, avem îndoit motiv de a ne bucura pentru această înaintare.

Sunt puțini Români aplicați în funcțiuni de stat, cari să se fi bucurat de încrederea, iubirea și stima, cu care dl George Popp a fost încununat de toți cei ce au avut fericirea a-l cunoaște. În deosebi eră el primit cu mare simpatie în Blaj, unde de câteva decenii venia aproape în fiecare an spre a lua parte la ședințele consiliului administrativ al fundațiunii Șulțane și unde

— No lasă Tomo, că mai vorbim noi. Dimineața se gătase ca de Dumineca. Și-a pus mărgelile cele mai frumoase la gât, și-a luat șalul cel de mătăasă, cerceii cei frumoși, a pus pălăria de paie într'o parte și cu furca pe umăr a plecat la otavă. Slugile se uitau mirați unul la altul. De când a murit mamă-sa nu a mai văzut-o nime îmbrăcată așa.

— Măi, dar frumoasă mai e Sanflora aceasta.

Acuma o vedeau numai cât e de subțire și de ușoară, și ce ochi frumoși vineți și păr bogat are. Așa se legăna în mers, ca o codobatură, și cum purtă pălăria aceea cu floricele roșii, se uitau flăcăii lacomi după ea.

O văzură în toată ziua, dar gândit-a cineva că poate fi așa zimbitoare și veselă? Nici tatăl ei nu se putea în destul mira, cum de s'a schimbat fata aceasta așa deodată?

— Noa Tomo, zise într'un zimbet ușor, când a ajuns la otavă, ieri n'ai voit să beai dela noi, azi trebuie să ne adăpi tu, că ne-am uitat apa acasă.

Toma se uită mirat la ea.

— Acolo-i ulciorul în polog, bea cât vrei.

— Eu să-l caut?

Toma nu știa ce să facă. Ii eră rușine, dar n'avea ce face, că Sanflora nu-l slăbea cu rugatele. Se gândea de asudă. Parcă să uita Prundul întreg la el.

— Dacă ei nu i-e rușine? se gândi el și îi întinse ulciorul.

— Uf! dar urât te mai uiți, zisă Sanflora râzând din toată inima, de parcă ți-am cerut piatră scumpă.

Toma se uită la ea și mirat și spăriat. Vedeă, cum îi joacă ochii, ca a șerpelui și dinții îi zimbeau albi ca hârtia și așa râdea de cu drag, de Toma se însănuină deodată. Se uită la ea lung măsurându-o cu ochii.

— Ce păcat de poțul ăla bătrân, că are așa o fată frumoasă, gândi Toma și sta cu ulciorul în mână. Iși uitase să îl ascundă iarăși în polog.

— Ce apă bună Doamne, să fiu singură aici ți-ași tinde pologii, dar așa îți voi mulțumi duminecă la joc, și o luă la fugă cătră ai lor.

Toma nu pricepea nimic.

— De bună seamă, că Bălan are ceva de gând și vrea că fată-sa să mă orbească să nu văd, dar las că am eu doi ochi.

Veni Dumineca. Toma de abia așteptă să vadă de vine și fata lui Bălan la joc. În toată ziua îi veniau vorbe prin neamuri prin muieri, că fata lui Bălan, cât îl laudă, ce ficior zdravăn și frumos e și toate ziceau de-arândul: „Tomo, ai de grije, că n'ar fi rău să caz tu în boeriile acelea.“

— La Bălan niciodată. Fată de-a lui Bălan să nu iai a zis tatăl său.

Se începe jocul. Toma să uită în toate părțile. Sanflora eră între fete.

— Noa, din partea mea, acolo steie.

Făcū sămn la alte două fete și nu-și credea ochilor. Înainte de ce ar fi venit una, Sanflora s'a și prins de mâna lui și începū a se înșira în joc.

Parcă toată lumea se învârtea cu el. În cercul celor ce se uitau la el auzise răsete, vorbe, șoapte, de nu știa ce să facă. Nu se putea lăsa de joc, că îi eră rușine, iar dacă joacă îl râde satu întreg.

— Nu te mânia, și la otavă parcă mi-ai zis, și iarăși râdea ca un diavol. Toma nu știa ce să facă. Simția că fata asta îl face și de răs.

Și iarăși când să gândea, că doară ficior ca el nu e, și jucă ca el nu știe om pe pământ și nu este fată în sat, care să nu-l fie chemat sub furcă, ce mai ști de nu s'a aprins și fata lui Bălan.

— Ce bine ar fi de ar fi așa, apoi Bălan vă smeresc eu până la pământ de mă ține în minte și neam de neamul vostru.

Începū a fi și el în felul lui. Unde, când și prin cine numai putea îi trimetea vorbă, îi ținea calea în tot locul, îi aducea mere, pere, iar ea îi puneă flori în fereastă, ca să fie cu ele dumineca la joc.

La început fiecare gândea, cum o să se răzbune atunci când celalalt va fi mai slab să zică și numai un cuvânt de dragoste, în urmă văzū și Sanflora și Toma că amândoi sunt prea mândri și prea își văd gândurile, decât ca să și-le spună.

toți admirau calitățile lui frumoase, atât sufletești, cât și trupești, căci rar om găsești, care să le întrunească pe amândouă în grad așa de înalt, ca acest bărbat ales.

La începutul lui Noemvrie din anul trecut împlinise 40 de ani în serviciul statului. Acest jubileu rar nu l'a petrecut în sgomotul lumii, ci retrăgându-se în comuna sa natală, Vaidacută de lângă Oșorheiu, a intrat smerit în bisericuța, unde primise în fașe sfânta taină a botezului, și împreună cu soția sa a dat mulțumiri lui Dumnezeu, pentru că l'a învrednicit a ajunge aceea zi frumoasă din viața sa. Despre sărbătoarea aceasta scrisese el unui prieten din Blaj cam următoarele: „Slujba dumnezeiască și Doxologia dela sfârșitul ei, decât cari mai înălțătoare la ceriu nu am ascultat — căci acestea au fost ale noastre și pentru noi — ne-au mișcat inima și sufletul, de am plâns ca doi copii... Ziua aceea am folosit-o, să gândesc la Dumnezeu și să-i mulțumesc pentru mila cea mare, cu care m-a împărțășit.... Hei frate, a ieși din opincă din Vaidacută, a absolvă școalele în lipsă și neajunsuri, a ieși, după studii, în lume fără protectori, fără conexiuni, a-ți eluțat loc între cei de alt neam, a ajunge pe cariera publică la un post destul de onorific, a fi respectat și de protivnici, a implini 40 de ani în serviciu public, a fi pus adese în situațiuni grele fără să te poticnești, a fi sănătos și în vigoare atunci, când alții la vârsta ta sunt de tot frânți, a-ți câștiga ca amplotiat pe cale dreaptă ceva avere, a avea o soție bună, sănătoasă, credincioasă, care din toate puterile se nizește a-ți înduleci viața, acestea sunt un dar rar a lui Dumnezeu, pentru care nu sunt în stare a-i mulțumi.“

Aceste puține cuvinte scrise cu sinceritatea unui prieten cătră alt prieten ne

S'au dat însă a să vedeă în toată ziua. Sanflora nu putea stă în casă, când știa, că Toma trece pe la poartă și Toma își lăsa plugul în brazdă numai să-i poată ieși ei în cale. Pe încetul ajunseră a se gândi amândoi, cum ar putea fi altcum. Nici unul nu să gândeă mai mult la răzbuinare, ci tot chiteau cum ar vorbi odată deschis unul cu celalalt.

Și a trecut vara repede. Frunzele începură a să îngălbini și când vântul suflă a toamnă. Oamenii își culegeau poamele. Erau pline grădinile de copii și de strigăte de bucurie. Toma eră singur și culegea el și adună tot el, că n'avea pe nime. Iși mai alungă urâtul cântând, „la fereastra mândrei mele“. Poatecă vântul a dus cântecul lui chiar până la fereastra Sanfloarei, poate că venia, după cum zicea ea, chiar dela vie, că a auzit-o Toma cum întrebă chiar din fundul grădinei.

— Numai singur ești Tomo?

— D'apoi cu cine să fiu? Cine și-ar mai legă capul și de mine? zise jumătate în glumă, jumătate înadins.

Ii dusă o pătărie de mere. Ea le-a luat, a mușcat în cel mai frumos și se părea că nu-i e grabă de loc. Incepă a povesti de toate și Toma se uită la ea dus, sorbind cuvintele ei cu lacomie. Deodată se oprește și zice aproape răstită.

Drept e, că tatăl tău te-a blăstămat să nu iei fata de-a lui Bălan?

desvălesc întreaga ființă nobilă a domnului George Popp.

Noi suntem mândri de el cu atât mai vartos, că a fost elev al școalelor noastre din Blaj și cu toată căldura inimii noastre îl felicităm pentru înalta demnitate, la care a ajuns, după ce Majestatea Sa Regele îl distinsese încă de mai înainte, numindu-l consilier regesc, și decorându-l cu coroana de fier.

Vestea aceasta va imbucură de sigur și pe acei mulți Români din comitatul Albeinferioare, cari lui au să-i mulțumească, că au putut obține exercițiul unor drepturi de natură financiară încă de pe timpul când domniasa eră director financiar în Aiud. Dumnezeu să ni-l țină încă mulți ani în cinste și mărire și în deplină sănătate.

A. B.

Jubileul „Gazetei Transilvaniei.“

La anul nou s'au împlinit 70 ani de când a început să apară la Brașov cel mai vechiu ziar românesc „Gazeta de Transilvania.“ Fundată de George Bariț la 1837 și având de colaboratori pe Andreiu Mureșianu și pe Iacob Mureșianu, care dela 1850 luă redacția, „Gazeta“ a luptat totdeauna cu toată inima pentru apărarea drepturilor poporului românesc. Această ținută bărbătească a păstrat-o în totdeauna în butul deșelor sistări și suprimări, de care avu parte în acești 70 ani.

Dela 1877 „Gazeta“ trece sub conducerea lui Dr. Aurel Mureșianu, care cu multă abnegație și cu jertfe

Toma nu îndrăznea să se uite în ochi ei și nici nu știa ce răspunde.

— Tu ști bine, că tatăl meu nu a fost prieten cu tatăl tău, și să poate să fi zis într-o mânie, dar nu m-a legat cu blăstăm.

— Și tu gândești, că e bine, dacă după ce ei s'au urât, să urești și tu pe toți ai lui Bălan, să-ți bați joc și să mă faci de răs pe mine, care nu ți-am făcut niciodată nici un rău, ba poate de multeori am gândit la tine cu drag și atunci, când bine știam, că tu ce gânduri porți de mine?

Nu mai putea vorbi de plâns și voia se fugă peste livadie în drum. Toma însă a sărit lângă ea și o prinserepede în brațe. Eră înduiosat până la inimă.

În loc de ai răspunde o strânse cu putere la sân și o sărută.

Vrei să-mi fi nevastă zise Toma tremurând și de frică și de bucurie.

— Vreau.

Sanflora a lucrat totdeauna de capul ei și când îi venea câte o mânie se îndârjia de nu puteai vorbi cu ea.

Când i-a spus tatălui său, că ea să mărită după ficiorul lui Barbu, i-a spus-o scurt, apăsător și îi tremura puțin glasul. Din cuvintele ei se resimțea furtuna, ce i-se deslănțue în piept.

(Va urmă).

și mai multe a păzit curat programul de luptă a ziarului său.

În coloanele politice și literare ale Gazetei se întâlneau totdeauna scrisesele celor mai de frunte bărbați ai neamului nostru și povețele ei, erau îndreptariul cel mai neînșelător în acțiunile politice ale Românilor.

În ziua iubilară a 70 „Unirea“ trimite cu toată sinceritatea cele mai calduroase urări de prosperitate bătrânului ziar dela Brașov și dorește directorului dr. Aurel Mureșianu ajutor și putere dela Dumnezeu spre a putea lupta și mai mai departe pentru neamul nostru, ales în aceste zile de grea cumpană.

Noutăți.

„An nou fericit!“ dorim tuturor cetitorilor și colaboratorilor foii noastre.

Sf. Sărbători la Blaj. Escelenția Sa Preasfințitul Mitropolit Victor neluând în socotință, că de abia s'a restaurat din boala grea, cu deplină încredere în Dumnezeu, a pontificat sf. Liturgie în ziua primă și a doua de Crăciun și în ziua Anului nou, rostind pătrunzătoare cuvântări, atât la Nașterea Domnului, cât și la Anul nou, I. P. Sf. Sa a întrunit număroși oaspeți în ospitala-i masă atât din Cler cât și dintre oficialii civili.

Preot nou pentru America. În același timp, când „Românul“ din Cleveland anunță sosirea părintelui Dr. Alesandru Niculescu la Newyork aflăm că preotul Alesandru Pop din Tauții de jos, a plecat, ca să împartă sufletești mângăieri fraților pribegiți în depărtatul continent.

Advocat nou. Dr. Ilie Popescu anunță, că și-a deschis cancelaria de avocat în Reghinul săsesc.

Ziaristic. Dela anul nou „Lupta“ dă ca suplement „Foia ilustrată“ un frumos adaus ilustrat, apare săptămânal. Tot acolo va reapărea „Cucu“ și „Nelușă“, reviste umoristice. — „Bunul Econom“ s'a mutat dela Orăștie la Deva. — „Țara noastră“ și „Libertatea“ și-au schimbat formatul, spre bine. — „Re-nașterea“ dela Caransebeș a încetat, apare o revistă nouă însă la Peșta sub numele de „Familia română“. Se face deci o mișcare intensivă și foarte priincioasă literaturii, publicul cetitor e chemat să o îmbrățișeze cu căldură.

Inființarea unei parhii și zidirea unei biserici ortodox-române în Viena. Societatea pentru zidirea unei biserici și inființarea unei parhii ortodoxe-române la Viena a obținut, în urma permisiunii Majestății Sale Impăratului Rege, dela ministerul de culte și instrucțiune în înțelegere cu cel de interne dreptul de a se numi „societate jubilară imperială.“ Aceasta societate, care numără peste 200 membrii, are de scop să zidească, cu ocazia jubileului de 60 ani de domnie a împăratului, o biserică română greco-orientală în Viena, ceea ce e îndreptățit prin marele număr de Români, cari locuiesc în Viena, pe cum și prin marea frecvență a Românilor la Viena; apoi este de așteptat ca tocmai existența unei asemenea biserici va mări frecvența Românilor. Lipsa unei biserici românești la Viena reesă și din aceea, că capela din Löwenstrasse Nr. 8 clădită acum un an și trecută astăzi în proprietatea societății a devenit prea mică pentru a putea cuprinde

pe toți credincioșii, cari vin să ia parte la serviciile divine. Serviciul divin se ține în capelă regulat în fiecare Duminică și sărbătoare la 11 oare dimineața; de asemenea se țin și slujbe speciale pentru trupele române garnizionate în Viena. Societatea își dă toată osteneala să adune în cel mai scurt timp mijloacele necesare, pentru a-și putea îndeplini scopul cât mai curând posibil.

Mulțumită publică La colecta întreprinsă de comitetul reuniunii femeilor rom. gr. cat. din Blaj, pentru a procura veșminte pe sama copiilor săraci pe sărbătorile Crăciunului, au binevoit a contribui următorii: Dr. Victor Mihályi 50 cor. Iacob Popa 2 cor. Dr. Ioan Bălan 2 cor. Iuniu Brut Micu 1 cor. Nic. Aron Solomon 1 cor. Ștefan Pop 5 cor. Dr. Smigelski 3 cor. A. C. Domșa 3 cor. Dr. Aug. Bunea 5 cor. Alexiu Pop 2 cor. D. Radeș 3 cor. Amalia Grama 2 cor. Gavril Pop 1 cor. Florentina Muntean 1 cor. S. P. Mateiu 6 cor. Ștefan Roșian 22 cor. Dr. Macavei 3 cor. Rosa Solomon 3 cor. Gavril Precup 3 cor. Ana Pepelevits 4 cor. Ferdinand Kampf 2 cor. Rudolf Rățiu 3 cor. V. Solomon 2 cor. R. Muntean 2 cor. Mircea o păreche de păpuși. N. N. 2 cor. Ana Ordace 1 cor. Geni Maior 1 cor. Eugenia Pop 1 cor. Ioan F. Negruțiu 5 cor. Dr. Izidor Marcu 4 cor. Camilla Pop 2 cor. Elena Pop 3 cor. Cornelia Deac 2 cor. Amalia Papiu 2 cor. Teresia Crăciun 1 cor. Aurel Trifan 2 cor. Dionisiu Trifan 2 cor. Amalia Bartoc 2 cor. Ștefan Dragoș 1 cor. Emiliu Viciu și surorile 2 cor. Aurelia Ienășel 2 cor. Carol Nagy 2 cor. Iuliana Vancea 3 cor. Miți Gaja 1 cor. Aug. Coltor 1 cor. Virginia Chețan 2 cor. Rus et Comp. 2 cor. Tip. Sem. 2 cor. Octavian Măcelar 1 cor. Nicolau Baciu 2 cor. Emilia Rățiu 2 cor. Silviu Handrea un rând de veșminte. Moldovan Micu 4 cor. N. Popescu 2 cor. I. German 2 cor. Dr. Sâmpălean 1 cor. N. N. 40 fil. Flaviu C. Domșa 1 cor. E. Bodocan 2 cor. Aur. Bariț 1 cor. Georgina Muntean 1 cor. Helena Fodor 2 cor. Aurel Velican 2 cor. Dr. Prie 4 cor. N. M. 2 cor. X. Y. 2 cor. Nicolae Chicidean 1 cor. Simion Băcilă 1 cor. Elena Nestor 5 cor. M. Caliani 2 cor. I. Onișor 1 cor. George Bărbat 5 cor. O. Mureșian 1 cor. Elena Sântion 1 cor. Lucreția Viciu 1 cor. Dr. Eugen Solomon 5 cor. Seserman 1 cor. Cornelia Maior 2 cor. Valeria Maior 2 cor. Dr. E. Dăian 2 cor. Leontina Dr. Raț 1 cor. Aurel Vodă 120 l. Br. Hodoșiu 10 cor. Aug. Stupariu 4 cor. Sinuberger 5 cor. Dr. Laurențiu Nestor 5 cor. Dr. Vasile Suciș 3 cor. I. Busoiu 1 cor. Chivuța Negruțiu 2 cor. E. Vintilă 1 cor. A. Ciura 2 cor. Pantea 1 cor. Societatea meseriașilor 60 cor. Amalia Smigelski 5 cor. Mariți Rusau 2 cor. I. Nistor 1 cor. C. Oltean 1 cor. Petru Ungurean 1 cor. Ioan Albon preot gr. cat. dela poporul din Doștat 6 cor. Eugenia Muntean, preoteasă în Velt 2 cor. Tuturor acestor domni, doamne și domnișoare le exprimă Comitetul mulțumitele sale cele mai profunde. De Dumnezeu, că și în anul ce vine se întimpinăm același spirit de altruism la publicul nostru, pe care l'am observat în anul acesta. Blaj la 31 Dec. 1907. *Elena Nestor* prezidentă. *Dr. Octavian Prie* secretar.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, deschide la 15 Ianuarie n. un curs de bucătărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele pri-

mesc locuința și întreagă întreținerea în internatul școlii. Informațiuni se pot primi dela dna Iulia Dancăș, Sibiu, Strada Baier Nr. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile.

Petrețeri. Comitetul „Reuniunii Femeilor Române greco-catolice din Blaj”, invită la Balul ce-l va aranja Sâmbătă în 25 Ianuarie n. 1908 în Hotel Univers.

O propovedire. Primim din București următoarea scrisoare: Bazat pe adevărul cuprins în cuvintele: „Unirea formează puterea” propoveduiesc:

1. Unirea Bisericilor românești greco-orientale și greco-catolice, sub un singur sceptru cu numirea „Biserica autonomă ortodoxă română din Austro-Ungaria.”

2. Intrunirea școalelor confesionale românești. În sprijinul acestei propovediri amintesc, că în toate zilele și ocaziunile se face rugăciuni spre acest scop, după cum se vede din ectenii și anume:

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu Bisericii și pentru unirea tuturor Dompului să ne rugăm.

Deci pentru ce nu s'ar îndeplini de români aceasta rugăciune, pe care singur ei o rostesc; mai cu seamă că ei sunt după cum nemuritorul poet Alexandri s'a exprimat prin cuvintele:

Amândoi suntem de-o mamă
De-o făptură și de-o seamă
Ca doi ochi într'o lumină
Ca doi brazi într'o tulpină
Eu și-s frate tu-mi ești frate
În noi doi un suflet bate
Amândoi avem un nume
Amândoi o soarte în lume.

Prin unire se formează din fiii Bisericii un corp puternic bazat pe fraternitatea creștină, care reprezintă o putere cu mult mai mare ca în desbinare; iar întrunirea școalelor înlătură răceala și indiferențismul ce sădește desbinarea între fii națiunii încă din copilărie, și întronează iubirea și dragostea colegială, cari conduc la fraternitate și ajutorul reciproc în viața publică.

Îndrăznesc a zice că a sosit timpul spre a se îndeplini acest mare act al unirii și că toți binevoitorii neamului românesc sunt datorii a da concurs la săvârșirea lui, fiind încă timp până ce Biserica poate dispune în ale sale întru cât se bucură de dreptul autonomiei. *V. Bălescu-Cafaveu.*

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu ocaziunea reprezentațiunii teatrale, din 11 Ianuarie c. dată de Societatea meseriașilor din loc s'au încasat cor. 296'60 fil. s'au cheltuit cor. 183'04 fil. Venit curat în favorul societății cor. 113'56 fil. — S'au făcut următoarele suprasolvivi: Aurel Trifan 1 cor.; O. Schaffend 2 cor.; A. Ienășel 1 cor. T. Onișor 40 fil.; Iacob Popa 1 cor.; Dr. E. Solomon 4 cor.; A. Marele 1 cor.; George Mărcuțiu 2 cor. 40 fil. — Domnii, cari au suprasolvit pe cum și toți, ceice au contribuit la reușita producțiunii meseriașilor noștri sunt rugați a primi pe calea aceasta viile mulțumiri ale comitetului. *Gavril Precup*, prezident. *Aug. Grușița*, secretar.

Necrolog. † *Augustin Blășianu* asesor consistorial, protopop și paroch gr. cat. în Zăbran, a repausat după un morb greu și îndelungat Luni în 13 l. c. 1908 în anul etății 61 iar al preoției 36, fiind împătășit cu Ss. sacramente ale muribunzilor.

— † *Clemente A. Raicu* v.-protopop gr. cat. al tractului Fărăgău după scurte suferințe, împătășit cu Sf. Taine a încetat din viață Duminică în 5 Ianuarie 1908 în anul 66-lea al etății și 34-lea al preoției.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

P. P. Articolul Dădă a sosit și se va publica, cât ce vom dispune de loc liber.

A. O. Chestia așa cum se tractează nu intră în cadrul foii noastre. Mai bucură niște corespondențe actuale.

N. O. B. Speranță s'a dedicăm întreg numărul 8 memorii sf. Ioan Gură de aur. Grăbiți cu spedarea manuscrisului.

Mai multora. Mulțumim din toată inima pe trurările ce ne faceți și nouă personal și foii din prietelul nostru an. Cel ce cu oșc mai de aproape dragostea ce o arătăm pentru prosperarea acestei foi, și în jertfele ce am făcut în trecut și cari suntem gata să le facem și pe viitor numai să progresăm tot mai mult și să facem destul așteptărilor inibiților noștri cetitori. Spre aceasta, afară de munca neobosită a celor genpați în jurul foii, mai avem lipsă și de sprijinul material al celor ce țin să fim la culmea chemării. Sperăm, că în anul ce începem în bunăstându-se și situația preoției, acest sprijin nu ne va lipsi.

N. P. Am declarat și altă dată, că Calendarul nu apare în editura noastră, nici nu e redactat de noi. Rugăm să luați act.

Slăbiciunea,

fie din cauza constituției fizice slabe fie din morb să vindecă iute prin folosirea *Emulsiunea de Scott*, care se poate numi de o perfectă medicină de nutrire având o extraordinară putere de vindecare și pe lângă aceea e

gustoasă și ușor de mistuit.

Și cei mai îndărătnic morbos să dedă iute cu *Emulsiunea de Scot*, care nu îngreună nici cel mai slab stomac.

La târguirea *Emulsiunei* să fiți cu băgare de samă la marca *Scott* — pescarul cu știuca în spate.

Prețul unei sticle originale e 2 coroane 50 fileri.

— Se capătă în farmacii. —

(37) 16—28

AVIZI Se află de vânzare

lemn de fag pentru foc, gara

Erdő-szent-György. A se adresa

la MIHAIL PIROȘCA preot în

Bözödujfalu.

(2) 2 - 5

A apărut:

Calendarul Unirii pe 1908.

Cuprinde pe lângă partea Calendaristică, Șematism și partea literară și noua lege școlară **Art. de lege**

XXVII din 1907 dimpreună cu Instrucțiunea acestei legi. — Costă 80 fil. plus 10 fil. porto.

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

Capitlul I.

Un tinăr Roman.

(Continuare)

Negustorii își imbiau și aici „marfa,” glasurile lor stridente răzbiau peste vuetul orașului.

„Patruzeci de mii de sestertii pentru acest învățat Assyr. Grăiește în toate limbile pământului și este magistru al filozofiei,” strigă unul dintre negustori, arătând spre un sclav cu părul albit, ce suportă cu liniște stoică dogoreala de căldură a soarelui pe capul său descoperit.

„Filozofie!” esclamă glasul răgușit al unui om abnorm de gras, cu trăsăturile feții, „Filozofie? Ce să fac cu ea?” Pufăind și privind triumfător în jur: „Iată am ajuns milionar, fără de-a fi așezat vreodată ceva despre filozofie.”

„Este Rufus cel bogat, furnizorul gardei împărătești,” strigă o voce.

„Ai dori poate un poiet,” zise negustorul, „fiindcă ești protector al artelor!”

„Nătarăule!” răsună vocea liferantului de pâine și de carne. „Doar asta-mi mai lipsia! Un făuritor de viersuri? Nu, mulțumesc!”

„Dară stăpâne, acela are pe Homer întreg în cap, și așa frumoase viersuri face, încât oaspeții tăi vor rămânea încantați.”

„Oaspeților mei le plac mai mult stridiile lucrine, decât viersurile seci ale cutărui poiet flământ.”

„Dar totuși spune-mi stăpâne, ce dorești! Iată aci e Hercule, cel mai bun atlet, colo Hermes, cel mai sprinten alergător.”

„Nu-mi trebuie,” zise Rufus și aplecându-se confidențial spre negustor, îi spuse o vorbă.

„Ah!” esclamă negustorul surizând semnificativ.

„Am o marfă prețioasă! Vei fi încântat stăpâne! Rogu-te haide cu mine!”

Il condu-se pe Rufus la o baracă de scânduri a cărei intrare era acoperită de o perdea pestriță. Negustorii de sclavi își osebiau prețioasa marfă în bărăci de acestea făcute din scânduri, atât pentruca să ațâțe curiozitatea cumpărătorilor, cât și pentruca să le ușoreze examinarea celor mai scumpi sclavi.

Măcelarul cel gros se așeză jos, pufăind din greu, începând apoi să se scobească în diuți cu un cuțitaș de fildeș, în același timp alunecându-și privirile, cu o netăinuită admirație asupra minunatei copile, ce se ascundea rușinoasă între covoare și între perini.

„Ridică-te!” îi porunci negustorul. Fata însă nu se mișcă și ochii ei se îndreaptă plini de frică spre domnul său. „Vrei biciul?” îi strigă acesta.

„Lasă biciul la o parte,” zise Rufus și se ridică greoiu în picioare. „Eu sum un

domn bun! Haide, șorecelul meu, draguța mea!”

Degetele sale grase, pe cari scipiau inelele extraordinar de mari, neteziră grumazul frumoasei fete grece. Dar de odată simți peste fața și vânăție scilipicioasă o lovitură așa de puternică, în cât aproape se povârni, și rămase cu o mutră stupidă, cu gura căscată, înholbat la fata ce ardea de mânie.

„Mi-se pare, că asta lovește!” gângăvi el, și se pipăi la fălcile obrazului.

„Ce, tu, cătea,” strigă furios negustoriul, „tu îmi lovești mușterii! Așteaptă-te-oiu imblânzi eu!” Puse mâna pe biciul impletit din curele, de pe părete și îl avântă mănios asupra fetei.

„Nu lovi,” se rugă fata, și se ridică jumătate. „Tu mi-ai promis, că nu vei lăsa pe nime să se atingă de mine.”

Negustoriul răsé brutal. „Ceea ce promiți unui sclav netrebnic, nu ești dator să implinești.” Curelele biciului căzură peste umerii fetei, și lăsară dungi roșii de sânge pe pielea fragedă. Sclava dădu un țipet pătrunzător, se ridică și scoțind un pumnal ascuțit din haina sa, îl aținti asupra pieptului său. „O lovitură încă — și îmi implânt pumnalul în piept.”

O clipită, rămase negustoriul cu totul uluit de cutezanța aceasta neașteptată. Apoi aruncă la o parte sbiciul și-i zisă: „Dar ce-ți umblă prin fire Lydie! Nu-ți fac nimica, te iubesc doar, te voi tracta ca pe o regină... Dar pune, te rog, la o parte pumnalul...”

„Nu-l pun, până nu juri că nu mă vei mai bate, nici nu vei mai lăsa să pună cine-va mâna pe mine.”

„Îți jur, îți jur,” zise repede negustoriul, „pe toți Zăii: jur!”

Șovăind puse Lydia la o parte pumnalul; dar abia o făcu, se repezi asupra-i negustorului, o prinsă de păr și începu să-i care cu pumnul peste cap și peste ceafă. „Așteaptă tu, îi strigă și-oiu arăta eu..... și-oiu...”

Rufus se uita cu gura căscată la lupta aceea neegală, până ce se simți de odată imbrâncit la o parte și văzu pe negustoriul de sclavi isbit de păreții barăcii.

„Mișelule,” strigă un glas poruncitor, „nu ți-e rușine să maltratești o fată lipsită de apărare?”

Doi ochi îi fulgerară, și el văzu înaintea sa un om tinăr ce stă cu mâna întinsă spre amenințare. Brațele musculoase dovediau tărie mare, fisionomia-i nobil tăiată, încadrată de o barbă moale cu o frunte înaltă, boltită, peste care cădea un păr ușor inelat trada spirit și energie ear privirea ochiului limpede dovedea un suflet mare, nestruciat.

La moment, negustorul deveni servil.

„Iartă, stăpâne,” vorbi el cu umilință, „ea a pălmit pe mușteriu meu, și așa...”

„De bună seama că a avut motiv s'o facă,” îl intrerupse cela și aruncă o privire mănioasă spre măcelar. Acesta gângăvi: „Eu vreu să cumpăr sclava.”

Negustoriul se folosi de ocazie și strigă. „O capeti lezne, domnule, fiindcă abia apuc să scap de această broască răioasă. Dă-mi 70—80 mii de sestertii, și-i a ta.”

„Cam mulți bani,” zise Rufus, „însă e tare drăguță. Îți dau șeptezeci de mii!”

„Nu, optzeci de mii!”

„Șeptezecișicinci de mii!” zise Rufus.

„Intre frați e vrednică optzecișicinci de mii. Privește numai la brațele ei cele fine, la gâtul ei, alb ca zăpada.” Și el începă a înșira toate grațiile fetei cele frumoase cu o așa nerușinare, încât aceasta se roși cu totul și-și acoperi fața cu mâinile.

„Îți dau nouăzeci de mii,” zise tinerul roman.

„Mi-ar conveni prețul, stăpâne,” zise negustorul, „însă domnul acesta a făcut ofertul prim —”

„Deună seamă,” vorbi Rufus, „și îmi voi urca încă ofertul.” El voia să arate, că este destul de bogat, ca să poată cumpăra și pe cea mai scumpă sclavă.

„Nouăzecișicinci de mii,” zise el iritat.

„O sută de mii!” strigă tinărul.

„O sută și zece!”

Tinărul simția rușinea și dejosirea ce ce zăcea în aceasta licitație pentru tinăra fată. Îi părea rău din adâncul sufletului pentru aceasta copilă plâpândă; cu nici un preț ea nu trebuia să pice în mâinile acestui desfrânat bătrân.

Îți dau două sute de mii de sestertii” (cam 40.000 coroane), zise el, pentru a face capet acestei scene uricioase.

Insuși Rufus cel avut încremeni la auzul acestui ofert și să sgâi la tinărul roman.

„Este a ta, stăpâne!” strigă repede negustorul, carele se temea ca nu cumva cumpărătorul să-și netragă ofertul.

Acesta, linișcit, scoase din cingătoare tabla cerată, însămnă suma pe ea și-și subscrise numele dedesubt. Negustorul o luă în primire și ceti:

„Aducătorului acestui document sunt a i-se plăti două sute de mii de sestertii.

Manu propria:

Aemilius Plautus

tribunus militum Aug.”

Negustorul se pleacă până la pământ și zise: „E a ta, stăpâne! Zăii te binecuvinte!”

Lydia ascultase cu mirare la târguelile aceste; când văzu acum, că ea nu este a acestui măcelar brutal, ci a nobilului roman, erupse întrun strigăt de bucurie și se aruncă la picioarele lui: „Îți mulțumesc, mântuitorul meu!” strigă ea cu lacrimi în ochii cei frumoși. „Îți mulțumesc, domnule! Ești așa de bun. Lasă-mă să sufer pentru tine, să mor pentru tine.”

Tribunul surse. „Ai să fi fericită,” zisă el. „Vreau să te duc la mama mea: acolo vei uita năcazurile tale.”

Cu aceasta îi apucă mâna și o condu-se afară din colibă pentru a o așeza pe o lectică și a o trimite la locuința sa, carea zăcea la partea sudică a Palatinului, în imediată apropiere de Carine, centru unde locuiau bogații.

Fata se uită la el cu o privire plină de recunoștință. Se părea ca și când ea l-ar ținea de unul dintre zăii, cari odinioară s'au coborât în văile plăcute ale patriei sale, pentru a fericii pe oameni.

Capitlul II.

Prietini vechi.

Numai cu trudă multă putu străbate Plautus prin mulțimea cea deasă; sgomotul și vârtejul orașului lume îl ametau cu totul.

In continuu se auziau strigătele negustorilor de sclavi.

„Gali! gali! Cei mai vestiți grijitori de cai din lume!”

„Iliri, cei mai fideli păstori de oi!”

„Lydiani, tineri și frumoși ca Apollo!”

Așa se auziau vocile amestecate; sclavii astfel lăudați erau așezați spre vedere pe niște balustrade. Ei, jumătate goi, își lăsau cu tristetă capetele să le atârne pe pept, sau se înholbau cu priviri nepăsătoare, tâmpite asupra mulțimei ce trecea pe dinaintea lor.

Intre acestea brutarii își lăudau marfa lor; din școalele de copii răsuna în cor abc-ul; se auziau ciocanele și firezele din ateliere, se auzia zgomotul unei procesiuni a preoților rabiți de Bellona, cari își sfășiau cu săbiile obrazul și brațele, pentruca sângele ce-l adunau astfel să-l aducă jertfă zeiței lor, al cărei templu se află pe câmpul lui Marte.

In baracele zarafilor zângăneau piezele de aur, la cari se sgăiau cu ochi lucitori copiii murdari de jidani, ale căror sandale de lemn răsunau înfiorător pe pavagiu.

Imblănzătorii de șerpi ademeneau, prin laude esagerate, pe privitori la producțiunile lor; negustori ambulanti cu legături de pânză și de veșminte murdare se imbulziau grăbiți printre mulțime; băiați de prin suburbii purtau, pe table de lemn, zamă de mazere și cârnați aburitori; măcelari bine nutriți, cu fețele lucii de grăsime, își ofereau carnea spre vânzare, cu țipete răgușite.

In sfârșit Plautus ajunse la Via sacra drumul cel mare, carele conducea dealungul părții sudice a Forului până la coliva capitolină, și aci se credea scăpat de imbulzală. Insa și aici torentul oamenilor îl încunjura și-l ținea încolăcit.

In mijlocul acestui torent se afla o lectică bogat decorată, pe carea o purtau patru nubieni uriași; doi sclavi, cari mergeau înaintea lecticei se trudeau înzădar să facă drum liber; numai pe încetul ferea mulțimea din cale. Printe perdelele de mătăsa ale lecticei privea afară un bărbat serios, frumos și cercetă mulțimea cu o față binevoitoare, ca un principe care ține revista asupra trupelor sale.

„Pe Bachus!” murmură bărbatul din lectică, punându-și la nas o batistă cu miros de vioarele. „ce miros de usturoi; par'că-ți vine să leșini. Norodul totuși nu e altceva decât o fiară, pe carea însă trăbuie să o netezești, trăbuie! Numai cât după aceea ești silit să-ți speli de treori mâinile cu uleu de verbină, ca să scapi de putoare!”

Intr'aceea însă el suridea grațios și mulțimea pentru salutările număroase ce primea, inclinându-și capul, ori ridicându-și a lene mâna ornată cu inele prețioasă, sau prin un sămn dat sclavilor dinaintea lecticei ca aceștia să arunce din nou monete între mulțime. Acest bărbat era Calpurnius Piso.

(Va urma).

Aviz cultivătorilor de vii!

Lipsa de mult arzătoare a unui îndreptar complet în limba română pentru cei ce doresc a-și sădi vii nouă sau ași reconstrui viile pustiite de filoxeră este delăturată.

In tipografia noastră s'a început tipărirea cărți: „Sădirea și cultivarea viei” de Nicolau Pop, profesor de economie la seminarul teologic și institutul preparandial din loc, și cuprinde toate lucrurile, ce se recer la sădirea și cultivarea viilor, după toate metodele (cep scurt, cep lung, punt sau cordon, cerc ș. a.) de cari să folosesc vieirii români din țara noastră; cuprinde mai departe metodele cele mai uzitate de altoire: în muschiu sau altoirea forțată și în verde sau luger, cari toate sunt arătate în chip, (120 chipuri) cum și morburile viei și mijloacele de apărare în contra acelor.

Cartea este censurată și premiată cu 800 cor. de Inaltul ministru reg. ung. de agricultură.

Cartea se va tipări într'un număr restrâns de exemplare; Cei ce doresc să o aibă să se adreseze: **Tipografiei arhidiecezane din Blaj—Balázsfalva.**

Posta Administrațiunei.

Am primit și cuităm abonamentul dela:

Reșița pe 1907. Ighiu pe 1906. Babța pe 1907. Buduș pe 1908 sem. 1. Bandul de câmpie pe 1907. Keisfaldu pe 1895. Bogdana pe 1907. Rădășel pe 1907. sem. 2. Alamor pe 1896. Vasláb pe 1907. Greoaș pe 1905 sem. 2 și 1906 sem. 1. Jucul de sus pe 1901. Sângorgiu de câmpie pe 1907. Berchiș pe 1906 și 1907. Hădărău pe 1907. Bardoș pe 1907. Sântimbru pe 1906. Gyires (Bihar) pe 1907. Demșug pe 1907 sem. 2. Somfaldu până în 1 sept. 1906. Baziș pe 1901 până la finea 1907. Ufaldu (p. Teke) pe 1907 și 1908. Tăuni pe 1907. Adămuș pe 1907. Győ-Alfalu pe 1907 sem. 2. Hodișa pe 1907. Rebrisoara pe 1906 sem. 2 și 1907 sem. 1. Copand pe 1907 sem. 2 și 1908 sem. 1. Fielea de jos pe 1902 și 1903. Gurghiu pe 1906. Vălcioara pe 1907. Gurarâu pe 1906 și 1907. Filipișul magiar pe 1902. Spálnaca pe 1908 și 1904. A. At. M. Mariapocs pe 1908 sem. 1. Cristofel pe 1907 sem. 2. M. Căpuș pe 1907. Dichișul de jos pe timpul din 1/3 1906—1/3 1907. Căhalm pe 1907 și 1908. Tasnád-Szarvad pe 1906. Bichigiu pe 1907. Bărșeu și Frâncieni pe 1901—1903. Érszodoró pe 1907. Căianul mare pe 1907 sem. 1.

Proprietar-editor: **Aurel C. Domșa.**

p. redacție responz.: **Augustin Gruția.**

Concurs.

Curatorul bisericesc gr-cat. din parohia Lăscud dă în întreprindere din nou-edificândă biserică de piatră pe calea

Hotărâri minuende,

care să va ține în școala conf. din loc la 16 Februarie n. 2 oare p. m.

Prețul de strigare s'a statorit în 8548 cor. 90 fl.

Comuna bisericească pune la dispoziția întreprinzătorului 132 mil de cărămizi arsă, 4 stângini de piatră nășipul de lipsă, vectoratul materialului și lucrul cu pământul.

Participanții sunt rugați a depune vadiu de 10%, a prețului de strigare în numărări ori hârtii de valoare.

Planul și preliminarul aprobat din partea Pre Veneratului Ordinariat sub Nr. 4365—1907 să pot vede în orice timp la oficiul parohial

In numele Curatoratului bisericesc.

Iuliu Laslo
paroh gr-cat.

George Susoa
curator prim.

(3) 1-3

AVIZ!

Să vinde din mâna liberă 43 jugăre pământ de față foarte bun și într-o tablă comăsat. E hotărâș cu Blajul și aproape de stațiunea gării Blaj pe cum și lângă drumul țarei Pentru informațiuni mai detaiate a se adresa la proprietarul dl Marton Nuszbaum în Sânșel (Szancsal) posta Balázsfalva.

(1) 2-3

Dureri de plept
dureri de grumazi, ferbințeli și altele trec repede dacă folosim Elsa-Fluidul lui Feller. Duzina de probă 5 cor. franco să-le comandăm dela Eugen V. Feller, Stubica Centrale 82 cott. Zagrab).
Vili

De vânzare:

(40) 9-10

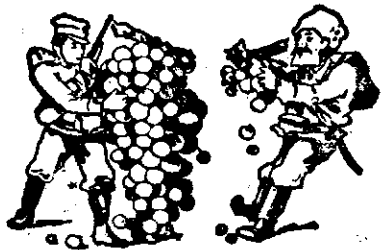
Un quant mai mare de altoi de viță clasa I-mă, altoiți în viță americană („Riparia portalis”) după metoda cea mai bună (altoirea forțată) în următoarele specii:

SOIURI PENTRU VIN:		SPECIALITĂȚI DE MASĂ:	
Rizling italian (Olasz Rizling)	1000 buc. = 200 cor.	Chasselas blank	100 buc. = 22 cor.
Smighiră (Som, Furmint)	" " = 200 "	" Fontainebleau	" " = 24 "
Moi (Mustos fehér)	" " = 200 "	Madelaine Angevine	" " = 24 "
Mestecați (Vegyes borfaj)	" " = 180 "	Passatutti	" " = 24 "
Galbini (Mézes fehér)	" " = 200 "	Muscat Hamburg	" " = 30 "
Aramon (Aramon)	" " = 180 "	Suvenir de mileniu	10 " = 4 "
Goarneși (Járdovány)	" " = 200 "	Kosuth Lajos	10 " = 8 "
Fetești (Léányka)	" " = 200 "	Csaba gyöngye	1 " = 1 "
Altoi clasa II.		1000 buc. = 100 cor.	

Perseci de 3 ani înălțime până la 2 1/2 metri 1000 buc. = 30 cor.
Soia (circa 100 kilogr.) 1 kilogr. = 30 fl.
La comande mai mari vând și pe schimb pe lângă caventți buni, terminul solvirii 1 Octomvrie 1908.

La comande rog a se trimite 1/3 anticipatiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în considerare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.

Szancsal, u. p. Balázsfalva. **Ioan Bărbat,** învâțător, absol. al curs. de vierit din Aiud.

Vite nobilitate

trimite cu *garanță, asortiment bogat*, de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima pepinerie cu vite nobilitate

de pe Târnava.

Proprietar: FR. CASPARI, Medias (Ardeal) Nr. 54.

Cereți catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vie să poate convinge înainte de a comanda de solidaritatea firmei, adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

(30) 14-40

Se adă de vânzare în Librăria semin. din. Blaj.

1. Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. Prețul 20 fil. + 10 fil. porto post.

2. Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, Blaj 1893. Partea I 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fil. Partea II 400 pag. 8° scrisă de Dr. Aug. Bunea, costă 2 cor. + 10 fil. porto.

3. Vechile Episcopii românești: a Vadului, Geogului, Silvașului și Balgradului Blaj 1902 8° 162 pag. Prețul 2 cor. 50 fil. pentru România 3 lei).

4. Episcopii P. P. Aron și Dionisie Novacovici sau Istoria Românilor transilvaneni dela 1751 până la 1764. Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fil. (pentru România 5 lei).

5. Discursuri Autonomia bisericească. Diverse, prețul 5 cor. (pentru România 6 lei).

6. Ierashia Românilor din Ardeal și Ungaria, prețul 3 cor. (pentru România 4 lei).

7. Timoteiu Cipariu, Panegiric, prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

8. Mitropolitul Sava Brancovici, prețul 1 cor. 50 fil. + 10 fil. porto.

ACATISTUL MIC,

sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni către Preasf. Născătoare de Dumnezeu leg 24 fil.

BIBLIOTECA UNIREI. *)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace. 2 v. 2.90
2. M. Eminescu. Studii critice 3.90
3. Câte-va momente din începuturile bisericii rom. de C. Auner 2.00
4. Nume de familie la românii din Ungaria, de A. Viciu. 1.12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan 1.16
6. Albertina. Povestire de Dr. V. Bojor. 1.30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II. 3.40
8. Cele două fețe ale lumii de Nicu 1.30
9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor 1.16
10. Cele două conștiințe, piesă teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan 1.40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10 Nrii îi, primesc cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor 0

Dracul în școală.

Povestire populară.
Tradusă după Bolondoa
de
Augustin Paul.
Prețul 1 cor. 50 fil.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

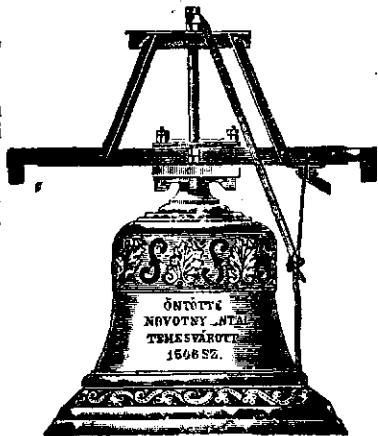
în Timișoara-Fabric

(27) 24-53

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai, de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(28) 24-52

intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, întrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 94,975.294 coroane.
capitale asigurate asupra vieții: 9,293.195 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
pentru despăgubiri de incendii 4,295,120.15 cor. pentru capitale asigurate pe viață 3,760,810.21 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagin
I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.